

2018

ДОКЛАД ОТНОСНО ШУМОВОТО НАТОВАРВАНЕ НА ГРАД БУРГАС ПРЕЗ 2018 ГОДИНА

РЗИ-БУРГАС

ДОКЛАД

ОТНОСНО ШУМОВОТО НАТОВАРВАНЕ НА ГРАД БУРГАС ПРЕЗ 2018 ГОДИНА

I. НОРМАТИВНА УРЕДБА ЗА КОНТРОЛ НА ШУМА В ОКОЛНАТА СРЕДА. МЕТОДИ ЗА ОЦЕНКА.

Необходимостта от контрол и управление на шума в урбанизираната среда са дефинирани в Директива 2002/49/ЕО на Европейския парламент и на Съвета „относно оценката и управлението на шума в околната среда”.

Закон за здравето (ДВ бр. 70/2004)

Закон за защита от шума в околната среда (ДВ бр. 74/2005)

Наредба № 54 от 2010 г. на МЗ и МОСВ за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда (ДВ, бр. 3 от 2011 г.).

Оценката на шумовото натоварване в урбанизираните територии се извършва съгласно изискванията на „Методика за определяне броя, разположението и разпределението на пунктовете за мониторинг на шума, както и периодичността на измерванията и/или изчисленията на шумовите нива”, утвърдена от МЗ, 2007 г.

Наредба № 6 от 2006 г. на МЗ и МОСВ за показатели за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и вредните ефекти от шума върху здравето на населението (ДВ, бр. 58 от 2006 г.).

Утвърдена Програма за мониторинг на шума в урбанизираната територия на град Бургас.

Мониторингът се извършва по показател L - (усреднено еквивалентно) дневно ниво на шума, определящ степента на дискомфорт през дневния период на денонощието (7:00-19:00 ч.).

II. ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ШУМА ВЪРХУ ЗДРАВЕТО НА ЧОВЕШКИЯ ОРГАНИЗЪМ, НИВА НА ШУМОВОТО ЗАМЪРСЯВАНЕ, ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ДРУГИ РИСКОВИ ФАКТОРИ.

1. Вредно въздействие на шума върху човешкия организъм

Продължителното излагане на шум е установено, че влияе на почти всички органи и системи в човешкия организъм, и оказва вредното си въздействие, като причинява следните увреждания:

➤ **централна нервна система** - преумора, психични нарушения, проблеми с паметта, раздразнителност;

➤ **вегетативна нервна система** – невровегетативна дистония, която може да доведе до редица сърдечни, циркулаторни и друга симптоматика;

➤ **сърдечно-съдовата система** – изменения в сърдечния ритъм (тахикардия), и промени, които водят до повишаване на артериалното налягане;

➤ **дихателна система** – промяна в нормалното везикуларно дишане и други хронични респираторни изменения на организма;

➤ **ендокринна система** – промяна в кръвно-захарния профил, патологична симптоматика в цялостната обмяна на организма, задържане на вода и др.

2. Групиране на нивата на шума, в съответствие с тяхното въздействие.

Съгласно извършените проучвания в областта, **въздействието на нивата на шума се разделят на следните групи:**

- шум, чието ниво е над 120 dB(A) се счита, че поврежда слуховите органи;
- шум с ниво 100 – 120 dB(A) за ниските честоти и 80 – 90 dB(A) за средните и високите честоти може да предизвика необратими изменения в органите на слуха и при трайно излагане да доведе до болестно състояние;
- шум с ниво 50 – 80 dB(A) затруднява разбираемостта на говора;
- шум с нива около 50 – 60 dB(A), оказват вредно влияние върху нервната система на човека и смущават неговия труд и почивка.

3. Взаимодействие на шума с други рискови фактори.

Обикновено факторът „шум“ не действа изолирано, а **участва в изключително сложна комбинация с други рискови за здравето фактори**, които могат да бъдат химични, физични, биологични и такива, свързани с начина на живот, атакуващи човешкия организъм в течение на целия му живот. Вредата от шума се превръща в една от характеристиките на съвременния интензивен начин на живот с взе по-голямо значение за психическото и физическото здраве на човека.

III. РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОВЕДЕНИЯ МОНИТОРИНГ НА ТРАНСПОРТЕН ШУМ

1. Пунктове, разположени на територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик – 14 пункта:

Измерени са средни нива на звуково налягане през 2018г. са от 69 до 77 dB/A/, а отчетените нива през 2017 г. са от 69 до 76 dB/A/.

Наблюдава се леко занижаване на средните нива на шум в следните пунктове:

- бул. „Струга”, пред бл.92 - 73 dB/A/, спрямо предходната 2017г. - 74 dB/A/
- бул. „Професор Якимов”, пред университет „Професор Асен Златаров” - 74 dB/A/, а през 2017г. – 75 dB/A/
- със средните нива на шум - 69 за 2018г. и 70 за 2017г. са пунктовете: бул.“Демокрация“ блок 77 и бул.“Н.Петков“ блок 18
- бул.“Д.Димов“ блок 55 -70 dB/A/, спрямо предходната 2017г. - 71 dB/A/
- със средните нива на шум - 71 за 2018г. и 72 за 2017г. са пунктовете: ул. „Булаир”, пред хотел „Булаир”, бул. „Сан Стефано”, бл.105, бул. “Хр.Ботев“ блок 59 и бул.“Иван Вазов“ хотел „Сезони“

Отчита се леко завишаване на средните нива на шум в пунктовете – бул.“М. Луиза“ блок 1 – 70 dB/A/ за настоящата година, спрямо предходната 2017г. - 69 dB/A/ и ж.к.“Славейков“, бул.“Стефан Стамболов“ бл.95 - 77 dB/A/ за 2018г. и 76 dB/A/ за 2017г.

Няма промяна в средните нива на шум през настоящата и предходната година в следните пунктове: бул. „Ст. Стамболов”, ж.к.“Зорница“ бл. 2-3 - 74 dB/A/, бул. „Ст. Стамболов” бл.43 – 73 dB/A/ и ж.к. „Меден Рудник“, бул. “Захари Стоянов“ срещу блок 410 - 69 dB/A/

Отчетените шумови нива за последните пет години в пунктовете от тази група са с 9 до 17 dB/A/ над ПДН.

Средночасовата интензивност на автомобилното движение в тази група от контролни пунктове е висока и варира от 1304 до 3548 МПС/час. Най-висока средночасова интензивност на автомобилното движение остава в пункт №1, бул. „Стефан Стамболов” - ж. к. „Зорница”, пред бл. 2 - 3, където средната интензивност на МПС/час се е увеличила на 3548, в сравнение с 2017 г – 3274 еквивалентни шумови нива, а най-ниската средночасова интензивност на автомобилното движение е на пункт № 7 бул. „Демокрация“, бл. 77 е 1304 МПС/час.

Установените средни еквивалентни нива на шум запазват високи стойности, въпреки лекото занижаване през 2018 г. - 71,57 dB/A/, в сравнение с 2017 г. - 72 dB/A/, при гранична стойност за този тип територия 60 dB/A/.

Средночасовата интензивност на автомобилното движение в тази зона леко се е увеличила на 1893 МПС/час, при 1826 за предходната година.

Постоянното трайно шумово замърсяване и повишените нива на шум се дължат на:

➤ висока интензивност на автомобилния трафик, особено през пиковите часове на деня;

➤ доизграждане на модерна инфраструктура с извеждане на основния поток транзитно преминаващи МПС по околоръстни пътни артерии;

➤ минимално разстояние между сградите и пътните платна.

2. Пунктове, разположени на територии, подложени на въздействието на железопътен транспорт – 2 пункта.

➤ Няма промяна в средните нива на шум през настоящата година и предходната в Квартал „ЖП - фондови жилища“ 36 - 67 dB/A/

➤ Жилищни общежития /пост 2/ - 65 dB/A/, в сравнение с 2017г.- 66 dB/A/. В този район се наблюдава леко занижаване на шума в сравнение с предходни години.

3. Пунктове, разположени на територии, подложени на въздействието на авиационен шум – 2 пункта.

Пунктовете се намират в кв. „Сарафово“, ул. „Брацигово“ №27 и ул. „Антон Иванов“ №41. На тези контролни пунктове за 2018г.са измерени еквивалентни нива на шум съответно 64 dB/A/ и 52 dB/A/. При гранична стойност за тази територия от 65 dB/A/ се наблюдава трайно занижаване на шума на двата пункта през последните години.

Средната интензивност на въздушния транспорт през 2018 г. е от 27 до 549 на час, при 23 до 589 на час през 2017г.

IV. ПУНКТОВЕ, РАЗПОЛОЖЕНИ НА ТЕРИТОРИИ С ПРОМИШЛЕНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ШУМ.

Измерените средни звукови нива през периода септември - октомври 2018 г. са от 58 до 74 dB/A/, а през 2017 г. от 59 до 74 dB/A/, при норма 70 dB/A/.

Наблюдава се леко завишаване на средните нива на шум в следните пунктове:

➤ кв. „Победа“ ул. „Чаталджа“ №39, сладкарски цех „Марс“ – 73 dB/A/ за 2018, а 2017г. - 71 dB/A/

➤ ж.к.Изгрев, фурна Милена - 63 dB/A/ за 2018, а 2017г. - 62 dB/A/

➤ ж.к. „Славейков“, ул. „Янко Комитов“ срещу „Тих труд“ се отчита средно ниво на шум – 74 dB/A/, като предходната е - 73 dB/

➤ ул.Индустриална №3, срещу цехове на Славянка АД - 74 dB/A/ за 2018, а 2017г. - 73 dB/A/

➤ ж.к. „Славейков“, ул. „Тракия“до фурна „Джи Ел Пи“ се отчита средно ниво на шум – 72 dB/A/, като предходната е - 71 dB/

➤ кв.“Победа“ ул.“Чаталджа“ №3 срещу фирма за дограма „Граф“ЕООД 73 dB/A/, при 72 dB/A/ за 2017г.

Занижаване на стойностите на еквивалентни нива на шум се наблюдават на пунктове:

➤ ж.к. „М Рудник“ Социален патронаж – цех за приготвяне на храна – 60 dB/A/, при 61 dB/A/ за 2017г.;

➤ ж.к. „Славейков“ до бл.124 срещу „Кох-И-Ноор Хемус Марк“ АД - 72 dB/A/, при 74 dB/A/ за 2017г.;

➤ кв. „Акациите“ ул. „Вая“ до цех за халва и локуми - 58 dB/A/, в сранение с предходната година - 59 dB/A/.

Средночасовата интензивност на автомобилното движение на териториите с промишлен източник на шум е от 62 до 2260 МПС/час, спрямо 59 до 2330 МПС/час

през 2017г. Наблюдава се тенденция към намаляване на средночасовата интензивност на МПС.

V. ПУНКТОВЕ ВЪРХУ ТЕРИТОРИИ, ПОДЛЕЖАЩИ НА УСИЛЕНА ШУМОЗАЩИТА

1. Жилищни зони и територии – 5 пункта.

В пунктовете от тази група са измерени средни еквивалентни шумови нива от 46 до 64 dB/A/, при 47 до 63 dB/A/ за 2017г., при гранична стойност от 55 dB/A/. Най-високи еквивалентни нива на шум са измерени на пункт №20, намиращ се в ж.к. „Славейков” бл.79 - 64 dB/A/, където превишаването на ПДН е с 9 dB/A/, а най-ниски са в зоната на пункт №23, - 46 dB/A/.

Средночасовата интензивност на преминаващи МПС в тази група пунктове е от 18 до 429 МПС/час, при 18 - 663 МПС/час за 2017г. Въпреки същественото занижаване на преминаващи МПС, най-натоварен остава пункта, намиращ се в ж. к. „Лазур”, ул. „Копривщица” 19. Най-нисък трафик е измерен на пункта, разположен в ж.к.“Меден Рудник“, ул.“Капитан Петко Войвода“ №38.

2. Пунктове в зони за обществен и индивидуален отдих – 3 пункта.

Те се намират в парк „Изгрев” до паметника, Морска градина „Казино” и Морска градина „Флора”. Няма промяна в средни еквивалентни шумови нива за настоящата и миналата година. - 43 – 44 dB/A/, при гранична стойност 45 dB/A/. Констатираният акустичен комфорт в контролните пунктове от тази група се дължи на тяхното разположение, което е изцяло в озеленени зони, както и на липсващия в тях автомобилен трафик.

3. Пунктове в зони за лечебни заведения – 1 пункт.

На пункт МБАЛ бул. „Ст. Стамболов” е измерена средна стойност на ниво шум 53 dB/A/ за 2017 г. – 50 dB/A/. Шумовото натоварване в тази зона е завишено в сравнение с миналата година, въпреки тенденцията към занижаване през последните години. Причини за занижените звукови нива е разтоварената пътна артерия - бул. „Ст. Стамболов“, изградените шумопоглъщащи съоръжения в района и липса автомобилен трафик.

4. Пунктове в зона за научно-изследователска дейност – 1 пункт.

Контролният пункт е разположен до Областна станция по дъбовите гори - ж.к. „Изгрев” до бл. 35, където е установено, че няма промяна в средните стойности на шумовото натоварване за 2018 г. и 2017г. - 43 dB/A/. Граничната стойност на нивата на шум в тези зони е 45 dB/A/. Измерените еквивалентни нива на шум не превишават ПДН. Наблюдава се тенденция през последните години за понижаване на шумовото натоварване в тази зона.

Средночасовата интензивност на автомобилния трафик е ниска – 16 МПС/час, в сравнение с 2017 г. - 20/час.

VI. ПОСТЪПИЛИ ЖАЛБИ ЗА ПЕРИОДА 02.01.2018г. - 05.12.2018 г. И ДОДЪНИТЕЛНА ДЕЙНОСТ НА РЗИ ПРИ УПРАЖНЯВАНЕ НА ДЪРЖАВЕН ЗДРАВЕН КОНТРОЛ В СЪГЛАСИЕ С НОРМАТИВНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ

1. Постъпили жалби за периода 02.01.2018г. - 05.12.2018 г.

- общо - 58 бр.
- неоснователни – 30 бр.
- основателни – 7 бр.
- в процедура – 1 бр.
- в процес на обжалване – 1бр.
- прекратени от жалбоподатели – 8 бр.
- пренасочени – 9 бр.

- пренасочени неоснователни – 1 бр.
- пренасочени основателни – 1 бр.

2. Допълнителна дейност на РЗИ-Бургас през летния период при упражняване на държавен здравен контрол по спазване изискванията на Закона за защита от шума в околната среда (ЗЗШОС).

Освен работата във връзка с постъпването в РЗИ на горните жалби, през летния период е осъществена допълнителна дейност на РЗИ-Бургас при упражняване на държавен здравен контрол по спазване изискванията на Закона за защита от шума в околната среда (ЗЗШОС).

От началото на летния туристически сезон 2018г. в РЗИ-Бургас са постъпили над 600 броя за акустичен дискомфорт. Тези сигнали са от граждани подали жалби, както в РЗИ-Бургас, така и в Министерство на здравеопазването, Министерски съвет, ОД на МВР-Бургас, чрез тел. 112 и черноморските общини.

Около 80% от оплакванията са по повод озвучаване на открити площи на заведенията за хранене и развлечения, разположени в жилищни зони и курорти за времето от 23.00 ч до 07.00 ч.

В изпълнение на дадените правомощия по ЗЗШОС, сигналите са разгледани от служители на РЗИ-Бургас, като за периода от 01.06.2018г. до 01.09.2018г. са извършени 144 насочени проверки на обектите, при част от които са проведени измервания на еквивалентните нива на шум от източниците на шум. Направени са и допълнителни контролни проверки по установени нарушения на ЗЗШОС, като са предприети следните мерки:

- съставени са 31 предписания на обекти за забрана озвучаването на открити площи за времето от 23.00 ч до 07.00 ч.,
- наложени са 8 броя актове за установени административни нарушения.
- на основание чл. 31 от ЗЗШОС са издадени 21 бр. Заповеди за забрана озвучаването на открити площи за времето от 23.00 ч до 07.00 ч.
- издадени са 2 бр. заповеди за спиране на дейността на заведения за хранене и развлечения, разположени в жилищни зони и курорти, нарушаващи разпоредбите регламентирани от законодателя в чл. 16а от ЗЗШОС.

VII. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА АКУСТИЧНАТА СРЕДА. МЕРКИ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА ШУМА. ВРЪЗКА С ПОЛИТИКИТЕ ПО ОКОЛНА СРЕДА – РЕФЕРЕНЦИИ КЪМ НОРМАТИВНИ И СТРАТЕГИЧЕСКИ ДОКУМЕНТИ

1. Анализ на състоянието на акустичната среда.

За определяне на нивото и характера на шумовото замърсяване в гр. Бургас от съществено значение е както броят на превозните средства, преминаващи за единица време, така и структурата на пътната настилка.

През последните три години не се наблюдава динамика в измерените средни еквивалентни нива на шум, като се запазва тенденцията за задържането им в диапазона от 43 -77 dB /A/.

Наблюдава се подобряване на акустичната обстановка в града. В по-голямата част от контролните пунктове измерените средни еквивалентни нива на шум леко надвишават ПДН.

От характеристиките на всички пунктове за пробонабиране е видно, че основни източници на шум продължават да бъдат:

- изключително натоварения транспортен трафик на автомобили;
- липса на обходни пътища за транзитно-преминаващи транспортни средства извън града;
- минимално разстояние между сградите и пътните платна;

- недостатъчното екраниране на транспортния шум;
- шумът от увеселителни заведения, особено през летния туристически сезон.

От направения анализ на шумовото замърсяване се констатира утежнена акустична обстановка в града и трайно шумово замърсяване във всички зони с изключение на тези за обществен и индивидуален отдих.

Резултатите от мониторинга на нивата на звуково налягане в гр. Бургас са представени в таблици за еквивалентните нива на шума на пунктовете в гр. Бургас за есенен сезон и месеците септември - октомври 2018 год., както и сравнителна таблица за еквивалентните нива на шума на пунктовете в гр. Бургас за периода 2014 – 2018г.

2. Мерки за намаляване на шума.

Качествен контрол от РЗИ и всички отговорни институции за шумовото замърсяване.

Текущо извършване на реконструкции и ремонти на пътните настилки, регулиране на пътния трафик, подмяна на амортизиращия градски транспорт, засаждането на нова растителност, проектиране на шумозащита при санирането на сгради.

В плановете за действие на почти всички градове, обхванати с мониторинг на шума са предвидени мерки за защитата от увеличаването на шума в тихите градски зони.

3. Шум и политики по околна среда – референции към нормативни и стратегически документи

През 2018 г. продължи положителната тенденция по изпълнение на задълженията на Р България, произтичащи от **Директива 2002/49/ЕО за оценка и управление на шума в околната среда** - създаване на Стратегически шумови карти (СШК) за всички обекти в страната, реализирана с краен срок 30.12.2017 г.

VIII. ИЗВОД

Шумът е един от основните рискови фактори с най-неблагоприятно въздействие върху населението. Потенциалът му като източник на вредни въздействия е безспорен. Зелената книга на Европейския съюз (ЕС), определяща политиката за шума, посочва, че около 20 % от населението на ЕС страда от нива на шум, които здравните специалисти считат за неприемливи и могат да доведат до сериозни последици за здравето.